

Romano hangos

15.

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ

ROČNÍK 19 • ČÍSLO 15 • VYŠLO 2. LISTOPADU 2017

zprávy

ČR – V České republice proběhly sedmé volby do poslanecké sněmovny. Výsledek voleb je odborníky na lidská práva považován za nejhorší od roku 1989. Do poslanecké sněmovny v hojném počtu usednou poslanci stran ANO, KSČM a SPD. Účast ve volbách byla vysoká, přes 62%. V oblastech, kde žije hodně Romů, byla účast nejmenší, někde dokonce jen 4%.

PRAHA – Univerzita Karlova vydala online výklad pravidel romského pravopisu. Najdete ho na stránce romistika.eu. První pravidla romského jazyka přijal Svaz Cíkanů–Romů zhruba v roce 1970, na oficiálnější úroveň se potom dostala rozpracováním a oficiální publikací ve Slovenské republice v roce 2006, za níž stáli převážně romští pedagogové. Pravidla byla ale dosud pro mnohé uživatele psané romštiny špatně dostupná.

z obsahu

Téma čísla:

Lidská práva

Tomáš Ščuka

Někteří občané nechťejí žít lépe. Upřednostňují nenávisť!

strana 5

Muži a ženy/Murša he džuvľa

dvojazyčné minipovídky

strana 6

Ve škole i v práci zažila šikanu, začala proto znovu v Británii. A daří se jí

Kamila Plachetková se narodila a vystudovala v Brně. Její otec je Rom, což do značné míry předznamenalo její další životní dráhu, aniž by to sama kdy předpokládala. Po klidném dětství nastal první šok po nástupu do první třídy, kde se stala kvůli svému původu terčem šikany. Tehdy si také poprvé uvědomila svou odlišnost. „Spolužáci mi začali nadávat do černých sviní a držek, a já jsem vůbec nechápala, co se děje,“ vzpomíná Kamila. V dospělosti se pak opakovaně setkala se šikanou ze strany zaměstnavatele a kolegů, rozhodla se proto před pěti lety Česko opustit a nyní žije se svým synem v Manchesteru. Živí se online marketingem a IT podporou pro několik britských společností. Přestože pro ni není jako pro samozivitelku výchova syna, kterému nedávno diagnostikovali autismus, snadná, do Česka se vrátit nechce, i když ho stále považuje za svůj domov. „Už si to vůbec nedokážu představit,“ říká.

Kamila, která příští týden oslaví třiatřicáté narozeniny, pochází ze smíšené rodiny, kde otec je Rom. Ten se odjakživa obával negativních dopadů, jaké by na jeho dvě dcery mohl jejich znatelný romský původ mít, a tak jim nedovoloval mluvit romsky. „Náš táta byl hodně přísný, co se týkalo výchovy a školy, a tohle bylo úplné tabu,“ vzpomíná Kamila a přiznává, že ji neznalost romštiny velmi mrzí a otcí to stále vyčítá. „Nechtěl, abychom měly ve škole takové problémy, se kterými se setkával on sám,“ dodává. Mezi

ty patřil i fakt, že měl sám potíže s češtinou, protože se v jeho rodině mluvílo výhradně romsky. Rodina Kamilina otce přišla po válce ze Slovenska do Brna za práci, ale také začít znovu po traumatických zážitcích z období holokaustu. „Babička s dědou si na Slovensku za války zažívali docela peklo. Schovávali se před nacisty v lesích, v jeskyních a dědu tehdy chtěli také zastřelit,“ vypráví rodinnou historii Kamila. „Zachránil je starosta obce, který si vymyslel historku o tom, že jsou jeho otroci a on je doma na práci potřebuje,“ pokračuje. „No a díky tomu, že přežili, jsme pak vznikli i my ostatní,“ usmívá se Kamila. Rodina po učiněném příkoku odešla za prací do Brna. „Tam pak všichni do jednoho pracovali, povětšinou ve stavebnictví, protože neměli žád-

ně vzdělání. Odváděli daně a žili normálním způsobem,“ dodává.

Černá svině

„Já když jsem byla ve škole, tak mě vůbec nenapadlo, že bych byla nějak jiná. Ale věděla jsem, že jsme Romové,“ říká Kamila. Šok podle jejích slov přišel krátce po nástupu do první třídy. „Spolužáci mi začali nadávat do černých sviní a držek a já jsem vůbec nechápala, co se děje,“ vzpomíná. Rodiče se rozhodli situaci s vedením školy řešit. Důsledkem byl proslov třídní učitelky před všemi prvňáky. „Tím to ale rozvířila úplně a začalo to být trpěla,“ svěřuje se. „Škola mě přitom hodně bavila, byla jsem hrozný šprt a číst a psát jsem třeba uměla ještě před nástupem do školy, takže

jsem se v první třídě celkem nudila,“ pokračuje a přidává, že se situace uklidnila až ve vyšších ročnících, kde se naopak stala pro svou veselou povahu oblíbenou. „Když mě děčka poznala, tak ty předsudky úplně opadly,“ říká.

Absolvovala pak hotelovou školu zakončenou maturitou a chtěla pokračovat i na vysokou jako její sestra. Nakonec však převážily potřeby výdělků, a tak začala pracovat. Nejprve v oboru, u jedné brněnské cestovní agentury, později jako fakturantka v jedné spediční firmě. Tam také opět narazila se svým romským původem, což jí velmi zasáhlo. „Naivně jsem žila v přesvědčení, že lidé už tak nepřemýšlí,“ říká. „Ve firmě byl super ko-

Pokračování na str. 7

Rozhovor s Martinou Kokyovou – mladou, cílevědomou a hrdou Pretty Roma Woman

foto: Jiří Gottvald

Martina Kokyová má 28 let a žije v Bruntále. Pochází z velké rodiny. Už jako malá byla vychovaná a vedená k tomu, že studium a práce jsou velmi důležité. Úspěšně dokončila obchodní akademii v Bruntále, obor Ekonomické lyceum, a rozhodla se studovat dál na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů v Praze. Ráda vzpomíná na různé soutěže krásy, kterých se zúčastnila a které také vyhrála. V současné době pracuje jako provozní sportovního komplexu v Bruntále. Mimo to získala další titul v soutěži o nejpřitažlivější romskou ženu – Pretty Roma Woman 2017.

Ahoj, Martino, jsem moc ráda, že tě můžeme čtenářům Romano hangos představit. Začneme u ro-

diny, mohla bys nám na začátek říct něco o své rodině?

Pocházím z velké rodiny, která je v Bruntále považována za starousedlíky. Moje rodina si dokázala svou píli a pracovitostí prosadit své jméno v našem malém městě. Má rodina je známá svou orientací ve stavebnictví. Jsem na svou rodinu velmi pyšná.

Co škola, jak tě rodina ve studiu podporovala?

Maturovala jsem na obchodní akademii v Bruntále, obor Ekonomické lyceum. Poté jsem studovala na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů v Praze. U nás v rodině je vzdělání důležité. Musím říct, že

Pokračování na str. 4

zprávy

Ústecký kraj – ČSSD v letošních parlamentních volbách zaznamenala ve srovnání s předchozími výsledky absolutní debakl. Jedním z největších letošních faux pas české sociální demokracie je poslanec Jaroslav Foldyna. Již v průběhu voleb se Foldyna vyjadřoval na některých extremistických serverech o Romech jako „o využívačích sociálních dávek“. Po volbách se nechal slyšet, že ČSSD prohrála, protože neoslovila voliče, kteří zvolili SPD, nebo-li jinými slovy voliče s otevřeně xenofobními názory na svět. Odpověď na otázku, proč ČSSD prohrála volby, je tak nasnadě. Probíhá v ní silný názorový absces.

Slovensko – V Košickém, Prešovském, Banskobystrickém a Bratislavském kraji v pátek 13. 10. 2017 od rána zasahovaly stovky příslušníků Národní jednotky finanční policie, Národní kriminální agentury a ostatních složek policie v rámci přísné tajné akce. Šlo o razii oficiálně zaměřenou na odhalování ekonomické trestné činnosti. Z celé Slovenské republiky bylo obviněno celkem 63 osob z různých krajů. Mezi zadrženými je i okresní předseda politické strany Most – Híd, košický župní poslanec Stanislav Vospálek. Jelikož zatím nebylo vzneseno žádné obvinění, jedná se pravděpodobně o nezákonný zásah ze strany policie a snahu konkurence nedovolit Vospálovi účastnit se nadcházejících župních voleb.

Popíračka holokaustu „za katr“

Notoricky známá Němka popírající holokaust, 88letá Ursula Haverbecková, dnes dostala další trest odnětí svobody. Soud v Berlíně jí vyměřil šest měsíců vězení za vyvolávání nenávisti mezi lidmi, informovala agentura DPA. Není to první rozsudek za obdobné porušení zákona, stejně jako všechny předchozí zatím není pravomocný.

Dnešní verdikt se týkal akce konané loni v lednu. Soud dospěl k závěru, že Haverbecková se provinila tím, že v jejím průběhu popřela holokaust a prohlásila, že „nic není pravdy“ na existenci plynových komor v bývalém koncentračním táboře Osvětim.

Obžalovaná veškerá obvinění odmítla. Tvrdila přitom, že jí vytýkaná vyjádření jsou citáty z knihy, kterou představovala. Její právník navíc argumentoval tím, že trestní stíhání jeho mandantky kvůli jejím výrokům k holokaustu jsou v rozporu se základním právem na svobodné vyjadřování názoru.

Haverbecková přitom podle DPA v přestávce jednání před soudní síní znovu výslovně prohlásila: „V Osvětimi se žádné zabíjení plynem neprovádělo.“

Soud na základě videozáznamu trvajícího 22 sekund pak dospěl k jednoznačnému závěru, že obžalovaná žádný text necitovala a že šlo o její vlastní výroky. Navíc Haverbecková dobře věděla, že takové výroky nesmí pronášet. Popírání holokaustu je v Německu trestným činem.

V různých částech Německa je proti Haverbeckové v posledních letech vedeno více podobných soudních řízení. Naposledy ji letos v srpnu potrestal dvěma roky vězení zemský soud v dolnosaském Verdenu za popírání zločinů nacistického režimu. Verdikty jsou vesměs nepravomocné a praviceová extremistka se proti nim odvolává. **ČTK**

Obchodník se zlobou slaví úspěch

Letošní volby do poslanecké sněmovny, sedmé od vzniku samostatné České republiky, jsou za námi. Kdo vyhrál? Převážně jako vždy lež, nenávisť a marketing. Hnutí ANO v čele s trestně stíhaným Andrejem Babišem vyhrálo s necelými třiceti procenty. Můžeme tedy hovořit o mělkém nestabilním vítězství pro mělkou nestabilní stranu? ANO, můžeme. Na druhém místě s necelými dvanácti procenty se umístila ODS v čele s jedním z nejlepších teoretiků morálky a férovosti v politice, panem profesorem Petrem Fialou. Je to dobře? Ano, pokud místo pana Fialy ihned po volbách nenastoupí do čela strany někdo jiný, třeba pan Václav Klaus mladší. ODS, politickou mrtvolu zabitou jejími předchozími předsedy, zřejmě oživilí pravicevoliči, kteří odmítli volit trestně stíhaného Andreje Babiše. S velmi podobnými výsledky se na třetí a čtvrté příčce umístili Piráti a SPD Tomia Okamury. Za nimi jsou KSČM a ostatní strany.

Cynik a manipulátor Okamura prodává zájezdy, migranty a Romy Nepříjemnou zprávou pro romskou komunitu je postup Tomia Okamury do sněmovny. Tento bezprincipní a amorální obchodník s xenofobií a rasismem již den po volbách na svém veřejném profilu znovu oživil svůj starý status ze 7. června 2015, v němž figurují nenávislné výroky o Romech. Dopustil se tak znovu trestného činu Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob. Okamura ale využívá svých sympatizantů z řad magistrálních úředníků a také si je jistý slabou vymahatelností práva v ČR. Je zřejmě přesvědčený, že za velké peníze může svoje extremistické lži proměnit ve svobodu vyjadřování.

„Strmý růst romské populace je podle mého názoru jedním z dvou největších bezpečnostních rizik pro Českou republiku,“ tvrdí. Věznění

romských vězňů stojí podle Tomia Okamury čtyři miliardy korun, sociální dávky dalších 20 miliard. Obrovské škody na majetku způsobují Romové při sběru železa a dalších ukradených věcí, zde by se jednalo podle Tomia Okamury o „nevyčísitelné částky“. Toto vyjádření, stejně jako Okamurovo popírání romského holokaustu, je pro Romy velice urážlivé a mělo by být předmětem trestního stíhání. Podle právničky Kláry Kalibové tento starý fejsbukový status o Romech, který se den po volbách znovu objevil na Okamurově účtu, „obsahuje lživé informace o romském národě, které mohou Romové považovat za urážlivé, ponižující a hanobící“. Jedná se tedy o trestný čin.

Milé děti, chcete-li být úspěšní jako pan Okamura, lžete a manipulujete Pouze pan Tomio Okamura ví, jak moc vážný je jeho osobní rasismus. Okamura je obchodník s japonským zbožím, se zájezdy a s nenávisť. Svezl se na xenofobních a rasistických saních až do poslanecké sněmovny, kde bude i nadále velkohubě prodávat mainstreamovou nenávisť vůči neexistujícím uprchlíkům v ČR. Dnes cynikovi Okamurovi vadí Romové a migranti, zítra, až mu klesnou preference, začne se navážet do nemocných dětí s doporučením je usmrtit dřív, než dosáhnou věku, kdy na ně stát začne vynakládat velké peníze. Pro svoje obchodní a mocenské ambice je odhodlán ničit Romy, bratry, děti...

Není třeba bát se politiky, ale voličů Právě proto, že strany, které se dostaly do poslanecké sněmovny, mají z celkového počtu voličů velmi nízký počet hlasů, není třeba se obávat, že SPD – Tomio Okamura nějak vážně ohrozí život Romů v České republice de jure. Mnohem horší je fakt, že svým velkohubým proudem lživých rasistických výroků, jimiž si koupil frustrované fašizující voliče, otevřel pandorinu skříňku a pocit, že být náckem je teď legální. Proto vyzývám všechny Romy, aby si na sebe a na svoje děti dávali větší pozor než dřív. Okamura nakonec může ublížit jedině sám sobě, ale podnapilí lidé, kteří ho volili, mohou mít pocit, že nastala jejich doba. Tak tomu ale není.

Současný stav prý není žádná katastrofa. To se teprve uvidí Pro případy jako jsou letošní výsledky voleb, kdy se do sněmovny dostalo devět názorově odlišných stran, existuje v České republice Senát – nezávislý demokratický orgán, který bude dohlížet na případnou proměnu Poslanecké sněmovny ČR v zoologickou zahradu. Obchodník s nenávisť Okamura a oligarcha Babiš, obviněný z krádeže 50 milionové dotace, se musí spojit jedině s komunisty, aby vytvořili smysluplné zlo v poslanecké sněmovně. Nikdo z nich si ale navzájem nemůže důvěřovat, když si vlastně žádná ze stran není jistá svojí vlastní udržitelností. Jsou tady také nově Piráti, kteří se za nás údajně poperou. **Sabir Agalarov**

Poslanec Foldyna: Romové prý zneužívají sociální systém

Poslanec ČSSD Jaroslav Foldyna těsně po vyhlášení výsledků voleb rasisticky zaútočil na Romy v České republice. Vulgárně se také vyjádřil o zpravodajském serveru Romea.cz. Foldyna tak pokračoval ve své předvolební protiromské rétorice. Podle některých je právě odklon od obhajoby lidských práv a působení fašizujících politiků v ČSSD jednou z příčin neúspěchu sociálních demokratů ve volbách.

Měli jsme oslovit voliče SPD Tomia Okamury

Jaroslav Foldyna také uvedl, že by na mimořádném sjezdu mělo rezignovat celé vedení ČSSD kromě Milana Chovance. Podle Foldyny měla ČSSD oslovit voliče SPD Tomia Okamury. „Nemyslím si, že je třeba je všechny takto pejorativně pojmenovávat, včetně voličů Tomia Okamury a SPD. Jsou to lidé, kteří hledali odpovědi na své otázky a u nás je nenašli,“ uvedl podle iDNES.cz Foldyna, který neodpověděl na dotaz, zda si dokáže představit spolupráci s SPD. Uvedl, že si dovede představit diskuzi s voliči SPD. „Jeho volič není pro mě nikým ne-

gativním. Musím se postarat, aby porozuměl on mně, a ne ho nazývat nacionalistou a xenofobem, jestli je někdo vlastenec, tak je to něco jiného,“ dodal pro iDNES.cz.

Na serveru Parlamentní listy Foldyna pokračoval v předvolební protiromské rétorice a otevřeně zaútočil na Romy, když je všechny označil za zneužívače sociálních dávek. „Je potřeba to říci naplno. Romové zneužívají sociální systém,“ uvedl pro server, který velmi často dává prostor protiromským vyjádřením.

Těsně před volbami Foldyna uvedl, že Romové zneužívají systém pěstounské péče. „Romové si pře-

nechávají děti do péče v rámci rodiny. Na druhé straně pak máte opak pěstouny, kteří se starají o postižené děti – ti skutečně samozřejmě potřebují pomoc. Nikdo ale nekontroluje, že někdo vydělává na tom, že si Romové přenechávají deuru a „zůstane to v rodině,“ uvedl Foldyna s tím, že je to legální, ale podle něj je to zneužívání. Romové, které nazývá jako nepřizpůsobivé, podle Foldyny dokáží využít ve svůj prospěch zákony.

„Sere“ mě Romea.cz

Poslanec ČSSD Foldyna pak vulgárně zaútočil na zpravodajský server

Romea.cz a neziskové organizace pracující s romskou menšinou. „Sere mě Romea.cz,“ uvedl v rozhovoru pro Parlamentní listy a pokračoval: „Tento server dává prostor Romům, aby se vyjadřovali vulgárně o majoritě, a tím jen povzbuzují napětí proti Romům. Některé neziskovky hrubým způsobem zneužívají problémy společnosti. Romea zneužívá problematiku Romů, žije z eskalace napětí mezi Romy a majoritou.“

Výroky Foldyny vyvolaly nejen mezi Romy odpor. „Tak přeci jsem se dočkal obvinění proti Romům, že za výsledky voleb mohou právě oni. Už jsem si myslel, že mě tento rok politici zklamou. Každý rok pravidelně se však ozve nějaký „hnědo-košilák“,“ reagoval na sociální síti například Pavel Botoš, který uvedl několik důvodů, proč ČSSD ve volbách neuspěla. „Není to tím, že Sobotka měl už delší dobu dělat veřejně prospěšné práce a ČSSD zaspala na vavřínech? Není to tím, že politika ČSSD již delší dobu odbočovala od potřeb občanů, a jaksi zapomínala (přehlížela) veřejné mínění? Za vaším pádem stojí právě takové loutky jako je Foldyna nebo Chovanec,“ dodal Botoš.

Ironicky na slova Foldyny reagoval i šéf programů sociální integrace v organizaci Člověk v tísni Jan Černý. „Tohle je rétorika, kterou Jaroslav Foldyna zaslal a Pitomio sklídl, takže pokud socialisti budou mít za lídry profašisty (ač zčásti velkosrbské), sociálně orientovaný volič si socialisty nevybere, protože proč volit fašistu. A kdo chce volit fašistu, nebude volit fašistku. Bohužel, Jarinovi to uvěří ze srdce, není to chladný kalkul jak od Pitomia. O to strašnější,“ uvedl na Facebooku Jan Černý.

Organizace ROMEA, která provozuje zpravodajský server Romea.cz, bude na lživá vyjádření poslance za ČSSD Jaroslava Foldyny reagovat na začátku týdne, po slíbeném zveřejnění celého rozhovoru.

Poslanec Jaroslav Foldyna kandidoval jako lídr kandidátky ČSSD v Ústeckém kraji. Sociální demokraté tam naprosto propadli a získali pouze 6,61 procent hlasů, což bylo ještě méně než celkový výsledek ČSSD v celé ČR, který činil 7,27 procent. Sám Foldyna získal 2 391 preferenčních hlasů a jako jediný získal v Ústeckém kraji poslanecké křeslo. **ryz**

Anketní otázka

Víte, kdo je veřejným ochráncem práv a kde má své sídlo ve vašem městě? Pomohl vám někdy tzv. ombudsman?

Markéta Kováčová, ČR – Brno

Veřejný ochránce práv chrání osoby před jednáním úřadů a jiné. Veřejný ochránce u nás v Brně je paní Anna Šabatová, jinak, co se týče mé osoby, tak mohu napsat jediný, nezasahující do toho, co se týká soudu ani policie. A tam i slušný člověk, když je nepravděpodobně odsouzen a má důkaz, nemohou mu nijak pomoci. Jinak sídlí na Údolní 39 Brno.

Jan Cverčko, ČR – Liberec

Veřejný ochránce práv je Mgr. Anna Šabatová Ph.D. a její zástupce je JUDr. Stanislav Křeček. Sídlí mají v Brně a každé oddělení je rozděleno a má své právníky i vedoucí oddělení. Nevím, zda existuje ve městě Liberec, kde žiji, nějaký ochránce práv, možná. Je fakt, že jsem se po tom nikdy nepídil. Zatím jsem ho nepotřeboval, uměl jsem si vystačit sám se zákony ČR a úředníky. Když už se mi děly nekalé věci ze strany státních úředníků, použil jsem daný zákon, když to nešlo ani tak, použil jsem vždy ministra. Vždy se vše vyřešilo i s ministrem. Ovšem problém mají občané a de facto, někteří Romové. Neovládají čtení v zákonech a neví, kam se obrátit, když jim je odebráno právo. Zažil jsem několik skutků ze strany úředníků, že mi bránili třeba v základních informacích. Ty jsem si vždy musel někde dohledat, společně se zákonem týkajícím se daného tématu. Hodně státních úředníků jak vidí Roma, myslí si, že ho mohou kdykoli a jakkoli

uchlácholit svým stupidním myšlením. Mnoho Romů se tak i nechá a to je chyba. Vždyť ani neví, že třeba u nás v Liberci jsou poradny, které praktikují neziskové organizace. No, ale to už bych zašel do tématu terénní a sociální práce plus chybějící osvěta a prevence.

Lýdia Kotlárová, SR – Topoľčany

U nás na Slovensku je verejnou ochrankyňou práv žena, p. Mária Patakyová, ktorej sídlo je v Bratislave. Zatiaľ nie som si vedomá toho, že by bola nejaká okresná, alebo mestská pobočka tejto inštitúcie, pretože som ju doteraz nepotrebovala. Nemala som žiadny problém, ktorý by musel riešiť ombudsman. Vždy sa to dalo riešiť v tej rovine, pod ktorú inštitúciu ten problém náležal. Post ombudsmana je poslanie, pri ktorom by sme mali všetci vedieť, kedy ho máme požiadať o radu a pomoc. Mali by sme si byť vedomí toho, že tento post nemôže a nesmie meniť zákony, ale mal by upozorňovať na to, ak sa tie zákony nedodržia, alebo priam porušujú, a v tom spočíva ochrana občana bez rozdielu farby pleti, alebo národnosti.

Marie Matoušková, ČR – Bílina

Ano, paní Anna Šabatová mi pomohla řešit můj problém. Jinak ochránce veřejných práv má sídlo v Brně. Ale tady v Bílině a na Teplicku o takové pobočce ani organizaci nevím.

Anketu zpracoval Gejza Horváth

Parlamentní volby 2017: Pro Romy jen špatné zprávy

Volby do Poslanecké sněmovny ČR máme za sebou, a tak je na čase rekapitulovat a hodnotit. Jak jistě dobře víte, ANO volby vyhrálo, což není žádným překvapením. Přestože jeho vítězství politologové hodnotili jako nečekaně drtivé, já ho takto výrazně očekával. V České republice totiž byly volby vždy o vůdcích jednotlivých politických stran, volební programy nejsou pro voliče zásadní. A v tomto ohledu na Andreje Babiše nikdo nemá. Je „lidovější“ než Zeman, „statečnější“ než Kalousek, „pragmatičtější“ než Klaus atd. Zkrátka je pro lidi „nej“. A to dle výsledků voleb ve všech krajích republiky.

Pokud jde o roli Romů ve volbách, dle očekávání nebyla klíčová. Bohužel ani jeden z Romů se do parlamentu nedostal. Přesto většina z nich chce poděkovat za to, že se veřejně angažovali a šli „s kůží na trh“. Výjimkami jsou pro mě paní Kelt a Gožo, kteří kandidovali za extremistické strany, Řád národa a SPR-RSČ. Tento jejich krok nechápu, hlava mi ho „nebere“. O pochopení se ale ani pokoušet nebudu, to je nad moje schopnosti.

Do Poslanecké sněmovny se nakonec dostalo rekordních devět politických uskupení. Tím se situace stává lehce nepřehlednou, kombinací možných vládních koalic je více, než je zdravo. Pochopitelně, kdybychom brali vážně předvolební a volební prohlášení politiků, tak by žádná koalice vzniknout nemohla. Všichni svorně odmítají vládnutí s ANO, nikdo si neumí představit, že ve vládě zasedne s trestně stíhanou osobou, Babiš zase nechce vládnout s Okamurou, atd.

Nenechte se tím ošálit, to vše jsou jen silácké řečičky v záři reflektorů. Za zavřenými dveřmi budou jednání vypadat úplně jinak,

tam půjde především o „co za co“. Já teď nastíním nejčernější scénář. Všichni – pro mě hodně překvapivě – skutečně odmítnou vládnout s Babišem, až na SPD a KDU-ČSL. Že tomu nevěříte? Že Babiš pořád dokola odmítá vládnutí s lidem SPD? Nevěřte tomu. „Cestička“ už se pomalu otevírá. Okamura jasně prohlásil, že SPD do vlády chce, jiným způsobem prý svůj program prosazovat nemohou – takže tam je to jasné, vládnutí s Babišem nakonec vyhodnotí jako „nutné zlo“. Babiš zase pro změnu už dvakrát prohlásil, že mají s SPD několik společných programových bodů, až na imigranty. I on je proti imigraci, ovšem chce ji řešit na evropské úrovni. Pokud tedy společně vymyslí šikovnou formulaci do programového prohlášení vlády, je ruka v rukávě. KDU-ČSL pak půjdou do vlády určitě, ti vždy vládní angažmá přijímají. Jsou v tomto ohledu více jak pragmatičtí. Perspektivou čísel by tedy měla vládní koalice 110 křesel, což k vládnutí bohatě stačí.

Pokud jde o Romy, musí nás především zajímat možné změny ústavních zákonů, k těm je potřeba 120 hlasů. Jak víte, ANO chce rušit Senát i krajská zastupitelstva a více podporovat prvky přímé demokracie. To mimo jiné chce nejen Okamura, ale částečně i Piráti. Pro nás

by to znamenalo, že by o zásadních zákonech rozhodovaly referenda. V takovém případě si rychle sbalte to nejnějnější a utíkejte, seč vám síly stačí. Vládnutí prostřednictvím „lidu“ historie dobře zná. Nejtemnějším příkladem je Hitler, který si neustálými referendy upevňoval moc. V situaci, kdy 80% občanů má k Romům negativní vztah, je to na pováženou. A to vše ve chvíli, kdy se celá Evropa radikalizuje...

Bohužel tato varianta koalice mi připadá nejen nejtemnější, ale i nejpravděpodobnější. Však také mezi prvními gratulanty Okamury byl právě Babiš... Snad nebudu mít pravdu, a ostatní strany vyhodnotí možnost Okamurova vládního angažmá jako nepřijatelnou. Pak by mohla vzniknout duhová vláda, vláda více stran. Po pravdě řečeno by ale těžko mohla efektivně vládnout.

Možnosti jsou i předčasné volby, které by podle mě jen potvrdily Babišovu dominanci, a dosáhl by ještě lepšího volebního výsledku. Samozřejmě ve hře je i trestní stíhání a možné obvinění, ale já mám takové tušení, že se to zase nějak vyvríbí v Babišův prospěch. Uvidíme. Každopádně nás čekají – jak zní i jeden knižní bestseller Terry Pratchetta, „zajímavé časy“.

Vojtěch Lavička

komentář

Zvolili jsme si bezpečnostní hrozbu

SABIR AGALAROV

Mnozí novináři a komentátoři z médií dosud nevlastněných Andrejem Babišem a také aktivní občané v sociálních sítích nařikají, že současné volby dopadly s nejhrošími výsledky od roku 1989. Mnozí z nich mluví a píšou o tom, že jsme svědky soumraku české demokracie a přechodu do období korporativního totalitarismu vedeného Andrejem Babišem. Mnozí rovněž trvají na tom, že existují síly v Rusku, které ovlivňují dění v České republice a naplňují tak slib, který složil ruský prezident Vladimir Putin, že uskříjí projekt „Sovětský svaz 2.0“. Někteří dokonce přesvědčivě tvrdí, že dnešní poslanecká sněmovna je plná ruských tzv. námezdnic „trolů“, jejichž úkolem je všemi možnými prostředky (především systematickou propagandou) rozložit Evropskou Unii zevnitř. Zcela jednoznačně se proklamuje fakt, že takovými „nejtučnějšími“ trolly jsou Miloš Zeman, Andrej Babiš a Tomio Okamura. Je-li tomu tak, pak tito ruští „trojští koně“ musí postupovat rychle. Minimálně rychleji než progresivně se horšící mentální i fyzické zdraví českého prezidenta a rozhodnutí o vydání Andreje Babiše k trestnímu stíhání.

Bude-li z poslanecké sněmovny odveden Andrej Babiš obviněný z krádeže 50 milionové dotace nebo ne, je jasné, že současný poslanecký ansámbl je velmi nestabilní a rizikové těleso. Pokud se Babišovi podaří sestavit vládu, další minimálně čtyři roky čeká Romy z politického a faktického hlediska opravdu temné období. V prvé řadě případná budoucí vláda, v níž dominuje Babišovo hnutí, znamená konec progresivních reforem ve stylu inkluze na školách. Nová sněmovna totiž bude kromě televizních a rozhlasových radních vybírat třeba veřejného ochránce práv, kterému vyprší mandát až v roce 2026, v popříštím volebním období. Představa, že by v tomhle složení do úřadu byl/a zvolen/a někdo, jako je Anna Šabatová, je zcela nepravděpodobná.

Andrej Babiš nyní s podporou téměř poloviny voličů bude řídit tento stát jako firmu. Odposlechy (rozuměj špehování živnostníků a každého, kdo je k firmě kritický, např. veřejnoprávní média), likvidace konkurence (rozuměj kontrola a šikanování pokutami malých a středních živnostníků) a koneckonců v symbióze s jinými stranami jako strana Tomia Okamury postupně se stupňující teror vůči Romům. Proč? Zkrátka a dobře proto, že málokterý Rom odpovídá Babišovým a Okamurovým představám o „slušném zaměstnanci“. Utáhněte si opásky, milí čtenáři a milé čtenářky. Začíná nová modroblíká diktatura. Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby (BIS) označila současnou poslaneckou sněmovnu za bezpečnostní hrozbu Českého státu a jeho národních zájmů. Všechno může být jinak, pokud se proruské klíce, která se dere k moci, podaří vytvořit ústavní většinu a změnit Ústavu... Následovat bude postupně přemalování všech dnešních demokratických institucí včetně policie.

www.romea.cz Informační portál o všem,
co se děje ve světě Romů.

Vakeras romanes

Sakones hin čačipen.
pro lačho dživipen
pro lačho kheriben
pro lačho sikhadžipen
pro lačho kher
bij e dukh
bij e dar
Hin oda the pro Roma?
Majinelas bi avka te avel.
Kajča nane.
O Roma peske našti roden feder bufi.

Každý má právo.
na dobrý život
na dobrý domov
na dobré vzdělání
na dobré bydlení
bez bolesti
bez strachu
Platí to i pro Romy?
Mělo by tomu tak být.
Ale není.

Našti roden feder bešiben,
feder sikhadžipen.
Daran pal peskero dživipen.
Sako šaj phenel tele savoren Romen.
Nič pes lenge na ačhol.
Hin oda mišto?
Nane, musaj amen te maras vaš amare čačipena.
Savore jekhetane.

Romové si nemohou najít lepší práci.
Nemohou nalézt lepší bydlení,
lepší vzdělání.
Mají obavy o svůj život.
Každý může Romy ponižovat.
Nic se jim nestane.
Je to tak dobře?
Není, musíme bojovat za svoje práva.
Všichni společně.
Jan Horváth

Zákony platí pro všechny

Ústava naší vlasti jasně deklaruje lidská práva pro všechny občany České republiky. Nikdo nesmí být diskriminován na základě barvy pleti, vyznání či příslušnosti k jinému etniku. I my Romové máme stejná práva jako každý jiný.

Jak je to v reálném životě?
Téměř každý z nás alespoň jednou v životě pocítil ponížení a nevráživost ze strany většinové společnosti. Začíná to vzděláním pro naše děti, končí diskriminací v zaměstnání a bydlení. Chce-li si Rom najít vhodné bydlení, narazí na neochotu a nezáměr vlastníků bytů pronajímat Romům. Můžete splňovat všechna kritéria, můžete mít peníze na kauci, na nájem, nic nesvedete.

V naší společnosti existují zákony proti diskriminaci, ale platí to jen na papíře. V praxi nic nezmůžete. Po telefonu si hledáte práci či byt, řeknete své jméno (Kováč, Horváth, Lakatoš), nemáte šanci.

Předsudky, nenávisť a strach z Romů jsou stále silné v myslích mnoha lidí.

Ve světě tomu je jinak. Tam, kde existuje demokracie stovky let, tam problém Romové nemají, bez obtíží si najdou bydlení i práci. Tisíce z nás emigrovali do Velké Británie, za oceán a jinam. Tam rozhoduje, co člověk umí a zda se mu chce pracovat, nikoliv barva pleti.

V Česku a na Slovensku jsou lidé, kteří Romy nesnášejí, sebelepší zákony nic nezmohou. Veřejnost a úřady, politici, jsou plné předsudků a zášti. Známý fyzik Albert Einstein kdysi řekl: „Snažší je rozbít atom než předsudek.“

Co s tím můžeme udělat? Sjednotit se a společně bojovat za svá práva. Chodit k volbám a volit své lidi. Jen Rom Roma pochopí, pomůže a podá pomocnou ruku.

Kdy už to konečně pochopíme?

Jan Horváth

O zakoni hin pre savore

E Ustava amara phuvake lačhes phenel, hoj sakone manušes andro ČR hin jednaka čačipena. Ničo našti avel mardo vaš oda, hoj hin Rom. The amen, le Romen, hin ajši zor sar le parnen.

Sar oda hin andro čačikano dživipen?

Talam sako amendar jekhvar andro peskero dživipen prindžardas, so hin oda za mel le manušendar. Agor džal o sikhaviben, dureder sar rodas bufi či khera. Sar kamel o Rom te rodel peske lačho bešiben, perel tele andre mel le gadžendar. O kher tumen ničo nadela. Šaj avel tumen love, uči škola, nič na kerena.

Maškar o manuša hin zakoni, so chuden paš savore, kajča ča pro papiris. Sar vičinen pro telefonos u roden bufi vaj bešiben, phenen tumaro nav (Kovač, Horváth, Lakatoš), san našade.

Telephenibena, dar le Romendar, o rasismus, hin igen zoralo but manušenge.

Andre luma hin aver. Kaj hin e demokracija šela berša, odoj nane pharipen te rodel lachi bufi či kher. Ezera Roma dživen lačhes andre Anglija, Kanada, či andro aver them. Odoj mol oda, so o manuš džanel, hoj kamel te kerel bufi, na oda, sar avri dičhol.

Andro Čechiko či pre Slovensko hin manuša, so le Romen na kamen aňi te dikhel. So nekfeder zakoni nič na mol. Varekana o baro manuš, o Albert Einstein, phendšas: „Sigeder phagerena o atomos sar o telephenibena.“

So šaj keras? Te chudel paš peste, savore jekhetane u te džal pro volbi. Te kidel avri amare manušen. Ča o Rom šaj šigitinel le Romeske. Amen džanas, kaj amare dukha. Rom Romeske ačhaľol.

Kana imar oda ačhaľuvaha?

Jan Horváth

Rozhovor s Martinou Kokyovou – Pretty Roma Woman...

Dokončení ze str. 1

pro mě to je samozřejmostí, necítím se tímto nějak výjimečná. Moji bratrance studují farmacii, další psychologii, má sestra se připravuje ke studiu stomatologie. Každý v naší rodině má ten pomyslný základ do života, nemusí jít jen o vzdělání, ale o to, být opravdu v něčem dobrý a něco umět. K tomu jsme v naší rodině vedeni od malička. Troufám si říct, že v této sféře hraje velkou roli výchova rodičů. Jako dítě jsem měla pevný režim, vždy jsem si vše musela zasloužit a byla jsem vedena také k manuální práci, zejména kolem domu. Rodiče mě podporovali ve všech mých rozhodnutích, ať už se jednalo o sport, kterému jsem se věnovala, nebo obor studia, pro který jsem se rozhodla. Moji rodiče mi dali do života ty nejvzácnější rady a myslím si, že mě do dospělosti přivedli připravenou. Za to jsem jim vděčná.

A jaké jsi měla školní výsledky?

Co se týká hodnocení na škole, vždy jsem studium brala vážně. Věděla jsem, že to dělám jen a jen pro sebe, a že vše, co se naučím, mě posune dál. Samozřejmě byly doby, kdy jsem přinesla domů špatné hodnocení. V tomto případě okamžitě úřadoval můj tatínek. *(smích)*

Ještě stále studuješ na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů v Praze, nebo už pracuješ?

Momentálně již nestuduji, pracuji jako provozní sportovního komplexu v Bruntále, věnuji se také účetnictví. Do budoucna uvažuji o kombinovaném studiu manažerského programu MBA, což by mi mohlo pomoci v kariérním postupu a samozřejmě osvojení nových znalostí. Co se týká blízké budoucnosti, tak je zaměřena zejména na pracovní činnost.

Máš za sebou několik ocenění v soutěžích krásy, co ti takhle ocenění dala do života? Změnilo ti to nějak život? Pokud ano, jakým způsobem?

Ano, zúčastnila jsem se spousty soutěží krásy a na každou z nich mám krásné vzpomínky. Obecně, soutěže krásy nejsou jen o vzhledu a posuzování. Soutěžící dívka v sobě musí najít tu odvahu, jak se říká „jít s kůží na trh“. Já osobně jsem se naučila spoustu nových věcí, které mohu uplatnit i v běžném životě. Mimo to jsem potkala spoustu zajímavých osobností, se kterými jsem dodnes v kontaktu. V podstatě mi to nijak nezměnilo život, ale ta účast mi dala zkušenosti, vzpomínky a především sebejistotu.

Přejdeme k soutěži Pretty Roma Woman, jak ses o soutěži dozvěděla a co tě přimělo k rozhodnutí se opět na soutěž přihlásit?

Pretty Roma Woman mě zaujala ihned. Líbila se mi pointa celé akce, soutěž o nejpřitažlivější romskou ženu.

Jak probíhaly přípravy a samotná soutěž?

Celé soutěži předcházelo týdenní soustředění, které jsme absolvovaly v nádherném luxusním wellness hotelu. První den byl věnován seznámení s místem, finalistkami a také odpočinku a relaxu. Poté nám začal trénink choreografií, vystu-

pování, tance. Během týdne jsme prošly několika zkouškami šatů, bot, líčení. Co bylo pro mě osobně nové, bylo natáčení osobních medailonků. Bylo to vyčerpávající, ale přitom jsme si to každá náramně užila. Celý týden byl pro mě opravdu jako dovolená, kolem mě skvělí lidé a děláte to, co vás baví - móda, líčení. Neodpustila bych si, kdybych tady nezmínila ostatní finalistky. Možná to zní jako klišé, ale opravdu jsme si padly do noty. Jsem moc ráda, že jsem měla možnost je poznat.

„Soutěžící dívka v sobě musí najít tu odvahu,

jak se říká ‚jít s kůží na

trh‘. Já osobně jsem se

naučila spoustu nových

věcí, které mohu uplat-

nít i v běžném životě.“

Jaké byly tvé pocity, když jsi zjistila, že ses umístila na prvním místě?

Moje pocity byly takové smíšené, nečekala jsem, že bych se mohla umístit. Byla jsem překvapená, byla jsem šťastná, ale zároveň i smutná, protože jsem si uvědomila, že moje dovolená končí. Ne, to si dělám legraci, cítila jsem se nádherně, je to neskutečný pocit a přála bych každému tohle zažít.

Proč si myslíš, že porota vybrala právě tebe? Čím jsi porotu uchvátila?

Nedokážu to posoudit, každá z finalistek je něčím zajímavá, každá

má jiné charisma a jiné vystupování. Sto lidí, sto chutí, každý má jiný vkus. Každopádně, být porotcem v této soutěži muselo být opravdu těžké.

Měla jsi v soutěži nějakou favoritku, nebo jsi tušila, že vyhraješ?

Upřímně řečeno, měla jsem spoustu favoritek, porota soudí pouze na základě toho, co vidí na pódiu v daný finálový večer. Já jsem měla tu možnost ostatní finalistky poznat blíže, vidět je bez líčidel, po ránu. Byla tam spousta žen, které měly děti a dokázaly se postavit na pódiu a cítit se krásně. Obdivuji je, obdivuji každou z finalistek a myslím si, že vnitřně jsme to vyhrály všechny.

Co myslíš, že ti prvenství přinese?

Asi vám také nedokážu odpovědět. Mě osobně obohatil celý zážitek z té velké akce, korunka byla už jen pomyslnou třešničkou.

Co tě v současné době nejvíce zaměstnává?

V současnosti mě nejvíce zaměstnává moje zaměstnání.

Jak relaxuješ?

Můj největší relax je pečení, miluji to. Strašně ráda pečou dorty, zákusky, řezy, rolády, cokoliv. Pověštinou pečou pro rodinu a už se nemůžu dočkat, až začnu péct vánoční cukroví. Takový můj další relax a koníček je squash. Odpočinu si také s kamarádkami u kafička.

Mohla bys o sobě říct, že jsi šťastná a hrdá Romka?

Jsem šťastná a hrdá Romka a myslím si, že každý, kdo se na mě podívá, to pozná.

zpracovala Veronika Kačová

foto: Jiří Gottvald

Někteří občané nechtějí žít lépe. Upřednostňují nenávisť!

Nedá mi to, abych nereagoval na povolební výsledky a z toho plynoucí šok a obavy, kam se naše společnost může příští čtyři roky ubírat.

Asi se spolu shodneme, že fenoménem letošních voleb byl bezesporu předseda SPD Tomio Okamura. Jeho každodenní několikaleťtý šíření nenávisť a strachu jednoznačně vyhrálo! Stal se tak v české společnosti hlavním mluvčím Anti-Islámu a (neexistující) uprchlické krize, což mu už s předstihem garantovalo úspěch. Při své kontaktní kampani by totiž Okamura bez těchto témat neměl absolutně žádnou šanci. Volební program strany a návrhy na jednotlivé politiky byly nereálné, často až nesmyslné.

Nutno však říci, že primární odpovědnost za úspěch Okamurova extremistického hnutí nesou tradič-

ní demokratické strany, které k jeho šíření nenávisť mezi občany mlčely! A naopak často tuto nenávisť podporovaly v podobě „Škromachových bazének“ či Chovancovy urputné touhy ozbrojit společnost zbraněmi. A svými prohlášeními nezaostávaly ani ostatní politické strany.

Novodobý Sládek do politiky přichází v naprosto příznivé době, s tichou i veřejnou podporou napříč politickým spektrem včetně samotného prezidenta. Takovou razantní přeměnu a nerespektování demokratických hodnot a principů minulost nepamatuje! Ve své době sklízeli republikáni kritiku odprava doleva. Tradiční politické strany veřejně odsuzovaly nenávisťnou politiku Sládky, kterého veřejně vnímaly jako rasistu. O vládní koalici se nikdo z tehdy ještě slušných demokratických subjektů nedovo-

lil ani zmínit. Dnes vládu s extremistou preferuje sám prezident.

Na místě je však zmínit i odpovědnost nás občanů, potažmo voličů, kteří rozhodli o politické moci pro antisystémové a nenávisťné subjekty. Již dnes se jako občan smírují se znovuzvolením současného prezidenta a ptám se sám sebe, kdo jsou ti lidé, kteří volili a přejí si pro svou vlastní budoucnost takto nešťastnou politickou reprezentaci?

Jsou to snad dlouhodobě nespokojení živnostníci, lidé ohrožení chudobou, nespočet lidí pracujících, v podmínkách, které ukazují reportáže Saši Uhlové, jsou to senioři, matky s dětmi, mladé rodiny žijící v pronájmech nebo studenti vysokých škol protestující proti porušování demokracie?

Jsou vůbec, s ohledem na výsledek letošních voleb, takové skupiny občanů ve společnosti přítomné? Nebo je vše, co vidíme kolem sebe, jen iluze a valná většina občanů této země žije naprosto nadstandardně?!

Můj osobní závěr mě vede k přesvědčení, že lidé začínají ve volbách dávat přednost těm, co šíří nenávisť namísto otázek týkajících se každého z nás. Vytvářením strachu ve společnosti populisticko-nationalistickou propagandou se zájem o běžná politická témata jaksí upozadil.

Jako by přes emoce a strach šířící se ve společnosti lidé přestali přemýšlet. **Tomáš Šuka**

Romové ve volbách do sněmovny neuspěli. Není čemu se divit!

Romští kandidáti, kteří se ucházeli o křesla ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, neuspěli. Ve sněmovně tedy opět nezasedne poslanec nebo poslankyně hlásící se k romské národnosti.

Z kandidujících Romů dostal nejvíce preferenčních hlasů David Beňák, kterého v Praze zakroužkovalo 348 voličů. Oproti minulým volbám, kdy dostal 2275 preferenčních hlasů, si však Beňák, stejně jako celá ČSSD, za kterou kandidoval ze 14. místa, výrazně pohoršil. „Považuji za velmi důležité poděkovat všem za podporu. Moc si toho vážím,“ uvedl po skončení hlasování David Beňák na sociální síti.

Druhým nejméně úspěšným byl David Tišer, který na 13. místě pražské kandidátky Strany zelených (SZ) obdržel 253 hlasů. V minulých volbách dostal David Tišer v Plzeňském kraji 271 preferenčních hlasů.

Strana zelených v letošních volbách propadla a získala pouze 1,46 procent hlasů.

„Další volby jsou za námi s velmi špatným výsledkem pro Zelené, přesto bych chtěl všem, kteří přišli k volebním urnám, poděkovat, že volili demokratické proevropské strany. Blahopřeji Pirátům ke skvělému výsledku a děkuji za preferenční hlasy, i když jste mě museli

David Beňák (vlevo) a David Tišer

koláž: Romea.cz

hledat na druhé straně volebního lístku,“ okomentoval výsledky voleb Karel Karika, místostarosta městského obvodu Ústí nad Labem – centrum, který získal 73 preferenčních hlasů v Ústeckém kraji na kandidátce Strany zelených, kde byl až na 26. místě.

Anna Chválová kandidující v Praze za SZ na 32. místě získala 68 hlasů. „My se nedáme a příště se do poslanecké sněmovny dostaneme, i tak moc všem děkuji, kdo šel volit a volil Stranu zelených. Neuvěřitelný volební maratón, poznala jsem spousty skvělých lidí zapálených pro naši věc. Poznala jsem pravé přátele, kteří mě po celou dobu podporovali. Moc děkuji za preferenční hlasy,“ uvedla na svém

facebookovém profilu Chválová.

Martin Bajger na 25. místě kandidátky SZ v Ústeckém kraji obdržel 62 preferenčních hlasů. Ve svých domovských Trmicích Bajger získal 21 hlasů, což činilo 61,76 procent.

Jednotky preferenčních hlasů pak získali dva Romové kandidující za extremistické strany – Vojtěch Kelt (Řád národa) a Vasil Gožo (SPR-RSČ Miroslava Sládky).

Poslední romskou poslankyní byla Monika Mihaličková (tehdy Horáková), která ve sněmovně zasedala za Unii svobody (US) v letech 1998–2002. Mihaličková ve volbách v roce 1998 získala 3 796 preferenčních hlasů, což byl šestý nejvyšší počet hlasů na kandidátce US. **Zdeněk Ryšavý**

Umělce překvapil úspěch populismu

Jan Burian

foto: Kryštof Havlice

Čeští umělci a lidé z kultury jsou překvapeni velkým úspěchem populismu ve sněmovních volbách. Někteří z těch, které oslovila ČTK, se obávají ztráty svobody a demokracie. „Čeká nás další ostuda v civilizovaném světě a velké ohrožení naší nezávislosti,“ řekl ČTK hudebník Jan Burian.

„Je mi smutno. Svět, na který jsme byli zvyklí – tedy demokracie a svoboda – zřejmě končí. Národ bez paměti si zvolil bývalého komunistu s velmi nejasnou minulostí, fašizujícího extremistu a omezené národovce,“ uvedl k volebním výsledkům v době sečení 99 procent hlasů Burian. Češi se podle něj projeví jako naivní, neinteligentní, nevzdělání voliči s pokřiveným hodnotovým žebříčkem.

Vítězství hnutí ANO předvolební průzkumy avizovaly, velkou šanci dávaly také hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), oba subjekty ale získaly nakonec ještě více hlasů než podle průzkumů. Oproti průzkumům naopak propadla u voličů sociální demokracie.

„Obdobný výsledek jsem očekával. Myslím, že se v něm dlouhodobě projevuje určitá frustrace lidí, kterou nedovedu úplně pochopit, ale snažím se jí rozumět,“ řekl ČTK muzikant a výtvarník Vladimír 518. „Na druhé straně jsem překvapen, že jsme ochotni tolerovat vůdce, kteří mají dlouhodobě pošpiněný kredit nebo případně staví svůj úspěch primárně na absurdních a populistických heslech. A už tradičně mě mrzí neustálá přítomnost nezreformovaných komunistů, kteří mají stále poměrně vysoké procento,“ uvedl rapper.

Výtvarník a vysokoškolský pedagog Jiří David ČTK řekl, že neočekával, že se příliš změní většinová mentalita obyvatel. „Takže jsem již před pár týdny prognózoval, že vládu bude sestavovat ANO a ODS – které jsem nevolil – možná s nějakou tichou podporou KSČM, dnes už možná i Pirátů či SPD,“ přemýšlí umělec, který se ke společenským událostem často vyjadřuje.

„Co jsem však opravdu neodhadl je, že šovinistická strana jednoho hlasitého pragmatického cynika, avšak šikovně skrytého elitáře Tomia Okamury získá na základě svých tendenčně fašizujících, a tím snad stále neprosaditelných programových bodů, skoro půl milionu hlasů! Není to už jen o hlouposti či nevzdělanosti, takže si tuto tragikomickou šarádu vyžereme do dna všichni,“ míní David. **ČTK**

Soske?

Soske o dživipen šukar ča sar sovav, kana savoro šaj kerav?
 Soske mindig, sar ušlav, ta pre savoro nalačo mange leperav?
 Leperav mange pr'oda, hoj som čori a tel o čanga amenge barol e phuv.
 Soske ča našti avav parňi a našti avav šukar sar vila?
 Soske peske sako gondolinel, hoj čorav a keren pre ma baro vibišagos?
 Soske man ňiko rado na dikhel, ňiko nane miro baratos?
 Añi e fajta mange na šegetinla, savore imar hine andre kaľi phuv.
 Phučav korkori mandar, majinav te džal pal lende, te odčhivel mandar e dukh?
 So te pre ma andro dživipen užarel mek vareso lačo?
 Vareso baro a but šukar?
 Naskušinav nič, avke či avke, ačhuvav adaj.
 Ko phend'a, hoj o Roma našti dživen andro barval'ipen? Hem he tu, Jindro!
 Kim oda džal, ačhuvav adaj, talam mek vareso adaj šaj kerav.
 Paťav, hoj jekhvar avna o Roma prindžarde.
 Ča mek oda, kaj te predživav, paľikerav le Devleske, hoj mek dživav!
 Som le dživipnastar sklamimen, aľe he avka paťav pre zor upre amende.

Lili

Muži a ženy

Vlepil jí dvě velké facky a práskl dveřma. Máma se pomalu zvedá ze země, utírá si slzy a hladí mě po tváři se slovy: „Děvenko moje, nikdy si neber chlapa, který na tebe vztáhne ruku. Pamatuj, udělá to jednou a bude ti slibovat, že už se to nikdy nestane. Ale věř, že nikdy to nebude poprvé a naposled. Na začátku vztahu na mě byl tvůj otec velice milý, ale pak se jednou opil, přišel domů a padla první facka. Druhý den se mi omlouval a prosil o odpuštění. Já mu samozřejmě odpustila. Týden byl klid, pak se zase opil a opět mě fackoval. Někdy to bylo kvůli tomu, že žárlil. Ale vždy neprávem. Stačilo, abych jen pozdravila bývalého spolužáka a už to začalo. Ječel na mě a pak mě mlátil. A to kolikrát už nebyl ani opilý. Jindy to zas bylo kvůli tomu, že mu nechutnal oběd, jindy zase, že moc utrácím... Pokaždé si něco našel. Já vím, holčičko, asi si říkáš, proč se s ním nerozvedu. Já nemůžu. Je to přece můj muž. A nejspíš už jsem si zvykla takhle trpět. Po tolika letech manželství si snad už myslím, že to jeho chování je normální. Ale nechci, abys ty takhle dopadla. Chlap nemá být nikdy na ženu surový, nikdy! To vypovídá o jeho povaze, o jeho zbabělosti a ubožáctví.“

„Ahoj, Samantha, co to máš s okem?“ ptám se své kamarádky, na které si nemůžu nevšimnout, že pod velkýma slunečníma brýlema schovává velký monokl. Sesune si brýle na nos a šibalsky se na mě pousměje. „To mi udělal Marek.“ Nestačím se divit. „A to mi říkáš takhle v klidu?!“ vykřiknu na ni. „Doufám, žeš mu dala co proto a že ses s ním okamžitě rozešla!“ Podívá se na mě udiveně: „Ty hloupá huso, to, že mě bije, znamená, že mě přece miluje! Chápeš? Čím víc mi nafačkuje, tím víc mě miluje!“ Hm, omlouvá ho, pomyslím si... Sama sobě lže. No jo, zamilovanost je slepá. Později však bude litovat.

„Miláčku, dej mi to prádlo, já ti ho pověším... Pomůžu ti uvařit... Ty si ještě zdřímníš a já hodím malou do školky... Vypadáš unaveně, běž si odpočinout, lásko... Jsi dneska nějaká smutná, co ti je?... Ty jsi tak šikovná žena... Ta bábovka je výborná... Vypadáš krásně, ty šaty ti moc sluší...“ Takové věty jsem slyšela každíčký den. A teď? Po deseti letech společného soužití si obarvím černé vlasy na jasnou blond a můj muž si toho nevšimne! Své dlouhé vlasy až pod zadek si nechám zkrátit na klukovského ježka a on se ani nezeptá, kde jsem nechala své krásné vlasy! Jen mi po několika dnech řekne, že se mu zdám nějaká jiná, ale neví přesně, čím to je! Na začátku bývají muži pozorní a ohleduplní. Časem to však ze vztahu vyprchá. Ženě začne tato pozornost chybět a hledá ji u jiného muže. I takový bývá důvod k rozvodu. **Bušalka**

Murša he džuvľa

Mukhl'as lake duj pal o muj a mard'as le vudareha. E daj pes polokes vazdel pal e phuv, khosel peske o apsa a hlad'inel man pal o muj le lavenca: „Čhajori miri, šoha tuke ma le muršes, so pre tu thovela o vast. Ma bister, kerela oda jekhvar a thovela vera, hoj oda imar šoha nakerla. Aľe paľa, šoha oda naavela ča jekhvar. Peršes, sar peha phirahas, pre ma has tiro dad but gulo, aľe paľis pes jekhvar mařard'as, avľas khere a peľas jekh facka. Dujto d'ives pes mangelas, kaj leske te prebačinav a odmukhav. Jekh kurko has cicho, paľis pes igen prepilaľa a pale mange mukhl'as pal o muj. Varekana oda has vaľ oda, hoj thovavelas. Aľe nahas soske. Stačinlas, kaj man te pozdravinelas raklo andal e škola a imar oda kezdinlas. Kerelas pre ma vika a paľis man marelas. A kecivar imar aňi mato nahas. Varekana vaľ oda, hoj leske našmakinelas o chaben, varekana, hoj but love avri dav... Minding peske vareso rakhelas. Me džanav, čhajori miri, talam tuke phenes, soske man leha namukhav. Naľi. Hem oda hin miro rom. A imar mange talam sikhľil'om avka te cerpinel. Avka but berš leha dživav, hoj mange gondolinav, hoj oda hin normalnes avka te dživel. Aľe me nakamav, kaj tu kavka te doperes. O murš namajinel te avel šoha pre džuvľi zoralo. Šoha! Oda but phenel pal leskro jilo.“

„Ahoj, Samantha, so tuke hin la jakhaha?“ phučav mira kamaratkatar, bo pre late dikhav, hoj tel o bare okuľara garuvel baro monoklos. Thovel okuľara pro nakh a banges pre ma asal. „Oda mange kerďas o Markus.“ Dav pre late avri o jakha. „A oda mange kavka klidnones phenes?!“ ričinav pre late. „Mukhl'al tut leha vaľ oda, naľi!“ Dikhel pre ma a phenel mange: „Tu diliňi goj, kada hoj man marel, znaťinel, hoj man bares kamel! Achaľos? So buter man marla, ta buter man kamel.“ Hm, prebačinel leske, phenav mange... Korkori peske chochavel. No, o kamiben hino koro. Paľis aľe bajinela.

„Jiloro, pode mange ole grati, me tuke thovava te šuťol... Me tuke šegetinava te tavel... Tu tuke mek sov a me čhivava la čha andre školka... Dičhos zuňimen, džá, pašľuv tuke, laskico... Adadžives sal varesavi smutno, so hin tute?... Tu sal ajsi šikovno džuvľi... Koda šingoro hino lačho... Dičhos šukares, koda viganos tuke but pasinel...“ Kajse gule lavora šunavas sako džives. A akanak? Pal o deľ berša, so peha dživas, mange barvinava mire kale bala pro parne a miro rom aňi nazbačinla! Mire bare bala ži paš e buľ mange mukhava te strihinel pro charnes sar murš a jov aňi naphučela, kaj mukhl'om mire šukar bala! Pal o vajkeci dživesa mange ča phenla, hoj som varesavi aver, aľe nadžanel soske! Pro peršo hine o murša pozorne. Aľe paľis pes oda našľol. La džuvľake paľis kale gule lava chibinen a rodel oda ko aver murš. He vaľ oda pes manuša rozmukhen. **Bušalka**

www.romea.cz

Taneční soutěž Terne čercheňa 2017 má své vítěze

DDM Hranice již dvanáctým rokem pořádá taneční soutěž Terne čercheňa (Mladé hvězdy). Ta se uskutečnila v sobotu 21. 10. 2017 v Sokolovně v Hranicích na Moravě od 11 hodin. Program soutěže moderoval Robert Sutorý a Věra Slavičková. Na akci přišli podpořit diváci své soutěžící nejen ze samotných Hranic, nebo z Přerova, ale i ze Vsetína, Oder nebo také z Olomouce a Ostravy. Všechny děti měly talent a bylo vidět, že pilně nacvičovaly. V roli porotců zasedli: Karel Dřivo, Jitka Votavová, Mgr. Karel Machyl, Mgr. Dag-

mar Nesvadbová, Bc. Ivan Kandráč a PhDr. Renáta Köttnerová.

Tanec je forma vyjadřování radosti, lásky, ale i smutku či bolesti k něčemu, co nás trápí. Soutěžilo se ve dvou kategoriích: Tradiční romský tanec a moderní tanec. Poděkování patří všem pořadatelům soutěže Terne čercheňa, odborné porotě a všem zúčastněným soutěžícím.

Kategorie: Tradiční romský tanec

1. místo – Romane čhaja – Diakonie ČCE Vsetín
2. místo – RKC Lačho Jilo – Oblastní charita Přerov

3. místo – Kale Jakha – Charita Olomouc

Kategorie – Moderní tanec

1. místo – A.D.S. company – Jekhetane Ostrava o.p.s

2. místo – Own Style – Oblastní charita Přerov

3. místo – Růžičky – Diakonie ČCE Vsetín

Cenu organizátora získali:

Jagori – statutární město Olomouc
Luludori – ZŠ Gebauerova Ostrava

Free Dancers – Charita Odry

Veronika Kačová

Spoluúčast Romů je pro úspěšné začleňování klíčová

Na nutnost koordinovaného přístupu s důrazem na společné zapojení romských komunit a místních samospráv cílí při sociální integraci program Romact, který je jednou z odpovědí Rady Evropy a Evropské komise na přetrvávající marginalizaci Romů v Evropě. A v České republice má program významné úspěchy – daří se mu nacházet a propojovat partnery z řad obcí a neziskových organizací, zajišťovat participaci Romů, pozitivně měnit klima v sociálně vyloučených lokalitách a zásadním způsobem přispívá k tomu, že jednotlivé projekty připravené s podporou Romactu mnohem citlivěji zohledňují skutečné potřeby všech zranitelných občanů, včetně Romů.

Od října roku 2013, kdy byl program z iniciativy Rady Evropy a Evropské komise zahájen, působil Romact už ve 115 samosprávných obvodech a podpořil inkluzivními projekty na 65 tisíc sociálně vyloučených občanů šesti evropských států. V České republice působí tým Romactu aktuálně ve třech lokalitách – ve Vítkově, Litvínově a Budišově nad Budišovkou.

„Romact je unikátní a nesmírně potřebný hned v několika ohledech. Jednak lidem přiblížil nadnárodní a evropské instituce jako jsou Rada Evropy a Evropská komise; jednoduše dokázal, že tyto instituce mají hmatatelné výsledky a lidskou tvář. Prostřednictvím přímé účasti Romů v integračních procesech samospráv pak překonal počáteční bariery

a přesvědčil o možnosti změny i mnohé skeptiky – ukázal prostě, že Romové, pokud mají možnost, své postavení změnit chtějí,“ charakterizuje program Kumar Vishwanathan, který je projektovým manažerem Romactu pro Českou republiku.

Mezi pilíře Romactu patří přítom komunitní práce, která napomáhá budovat důvěru mezi samosprávami a občany i mezi majoritou a sociálně vyloučenými lidmi.

„To první a rozhodující, co Romact vnesl, bylo posílení vzájemného dialogu; potom už byla spolupráce na opravách a úpravách životního prostředí místních výrazně snazší,“ říká místostarosta Budišova, Pavel Jílek. „V době, kdy členka Romact týmu začala u nás pracovat, vnímali jsme jednoznačně, že došlo ke zlepšení atmosféry ve městě a program jsme chápali jako krok správným směrem,“ doplňuje.

Romact program, s akcentem na integrovaný přístup a participaci vyloučených Romů, však kromě formování místních akčních skupin a podpory konkrétních projektů také rozšiřuje povědomí o existujících příležitostech spojených se začleňováním Romů. Jen v průběhu roku 2017 Romact tým připravil tematická školení pro téměř 80 zástupců samospráv, škol a neziskových organizací.

Výzvou pro Romact program je konečně i rozšíření spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování; ta se prozatím soustředila na zmíněné lokality.

Nikola Taragoš z organizace Romodrom, která program zajišťuje administrativní podporu, podotýká, že „efektivní Romact si nelze představit bez romské účasti,“ a věří současně, že „Agentura má v zapojení Romů skrytý potenciál.“

tisková zpráva Romact

V rámci komunitní práce se Romové rozhodli, že před zimou natřou oplacení sportovního hřiště ve Vítkovicích.

Ve škole i v práci zažila šikanu, začala proto znovu v Británii.

Dokončení ze str. 1

lektiv, chodili jsme spolu po práci na pivko," vzpomíná. Na jednom z večírků však kolegové podle jejího vyprávění začali, už pod vlivem alkoholu, nadávat na nepracující Romy pobírající dávky a když se společnost uklidnila, řekla Kamila do ticha: „No jo, a co byste řekli na to, kdybyste tu jednu Cigánku měli mezi sebou v týmu?“ Podle Kamily nastalo překvapení a následně ujištění, že to kolegům ani vedení nevadí. Jenže situace na pracovišti se změnila, kolegové se začali Kamily stranit, přestali ji zvat na pivo a chování nadřízených začalo podle ní vykazovat prvky šikany. „Bylo to naprosté peklo," hodnotí. „Já už jsem pak nebyla schopná normálně pracovat. Byla jsem v hrozném stresu," říká. Situace došla tak daleko, že se Kamila z toho důvodu rozhodla dát výpověď. „A vedení neudělalo nic. Takže jsem vlastně prohrála," shrnuje sklesle.

S podobným jednáním se setkala ještě jednou, když pracovala v jednom brněnském salónu krásy. „Manažerka, se kterou jsem se normálně přátelila, si mě jednou zavolala a napřímo se mě zeptala, jestli nejsem náhodou Romka, že mám tmavé oči a obočí," vzpomíná Kamila. A protože se podle svých slov bála, že by mohla o práci přijít, zahlala, že není. „Bála jsem se, že ztratím práci, budu bez peněz a nebudu mít na jídlo. Dnes už bych to neudělala," lituje. Kamila ve firmě skončila ještě ve zkušební době a tyhle zkušenosti ji uvedly do depresí. Přestože si našla příjemnou práci u jednoho předního českého mobilního operátora, kde pracovala dva roky jako IT podpora pro zákazníky, necítila se už v Česku dobře a rozhodla se proto později odejít.

Britský sen

Kamila na radu sestry odjela do Londýna jako au pair, což brala jako možnou odrazovou plochu pro vytvoření základny a dalšího života v Anglii. Po dvou letech nečekaně otěhotněla, a protože měla strach, jestli život v tak nákladném městě, jakým je Londýn, je, zvládně, odešla spolu s tehdejšími přítelem za částí své rodiny do Manchesteru. A zůstala tam dodnes. „I má rodina, která sem odešla, opustila Česko ze stejného důvodu jako já," hodnotí a dodává, že se některým z nich nechtělo dlouhodobě najít v Brně ani práci, ani důstojné bydlení. A proto se i oni rozhodli odejít. V Anglii se

jim daří dobře. „Všichni z nich mají baráky, od rána do večera makají, platí tu daně, žijí šťastně a není tu žádný problém," dodává.

Také Kamila se začlenila do britské společnosti poměrně rychle, přestože vztah s otcem jejího syna nevydržel a ona ho nyní vychovává sama v domku, který dostala k podnájmu od obecního úřadu. „Tady je mateřská jen šest měsíců a já jsem si nedokázala představit, že dám malého v půl roce do školky, abych mohla nastoupit někam do práce," říká. Proto se rozhodla pracovat z domova a založila si vlastní e-shop nabízející značkové parfémy. Stále ale toužila věnovat se oboru, v němž působila v Česku, a tak si nedávno založila vlastní firmu. Dnes se věnuje lehčím IT pracím, tvorbě webových stránek, online marketingu a sociálním sítím. Poskytuje služby několika britským společnostem.

Život s autismem

Kamila je optimistická, přestože výchova tříletého Olivera není snadná. Před dvěma týdny mu byl diagnostikován autismus. Kamila paradoxně říká, že to je na jednu stranu úleva, protože už teď aspoň rozumí tomu, co se s ním děje a co potřebuje. „Vycítila jsem to už dříve, proto jsem s ním také zašla k psychologovi," uvádí. Zpočátku, kdy se začala porucha projevo-

vat, prý měla Kamila tendenci se od společnosti izolovat, protože nastávaly nepříjemné situace. Například když se spolu se synem vydali do obchodního domu, kde Olivera přemíra podnětů dostávala do nepřítelického stavu.

Pro syna je důležitá rutina. Jakmile se podle Kamily něco změní, nastává kolaps. Stejně tak Oliverovi vadí některé hluky, jako například zvuk vysavače, kávovaru nebo mixéru. „Teď už je to lepší. Nechtěla jsem s ním ani chodit ven. Teď už jsem se ale naučila s tím pracovat," uznává. „Je to někdy masakra, ale zvládám to. Až se sama divím jak," směje se. Říká, že i reakce okolí se mění, jak v Británii, tak v Česku. „Je vidět, že jsou lidé už více informovaní, takže vědí, že dítě válející se po zemi v křiku nemusí být rozmazlené," dodává.

Přestože se Kamile často stýská po rodině, přátelích i ulicích Brna, do Česka se vrátit neplánuje. Říká, že se v Anglii s rasismem nikdy nasetkala. Naopak zdůrazňuje, že tamní společnost k člověku povětšinou přistupuje na základě jeho skutečných schopností a chování, ne na základě původu. „Do Česka se ale vždycky ráda vracím. Je to přeci jen můj domov," uzavírá.

Lukáš Houdek

foto: archiv Kamily Plachetkové převzato z Romea.cz

Extremisté legitimizují ideologii radikálních islamistů

Vliv na radikalizaci muslimů v Evropě má vlna islamofobie, která se rozšířila během uprchlické krize. Ve výroční zprávě za rok 2016 to uvedlo Vojenské zpravodajství (VZ). Podle VZ se v roce 2016 v Evropě zvyšoval počet radikálních muslimů, které podporovaly státy ze zemí Perského zálivu. „Vzhledem k otevřenému schengenskému prostoru a nadnárodním vazbám radikálních muslimů napříč Evropou představuje tento stav ze střednědobého a dlouhodobého hlediska potenciální hrozbu i pro Českou republiku," uvedli zpravodajci. Jako

závažné hodnotí opakované „primitivní útoky" třeba s použitím vozidel proti civilistům, za daleko nebezpečnější ale označili schopnost teroristů připravit komplexní a náročné útoky.

V minulém roce VZ nezaznamenalo informace o hrozbě teroristického útoku proti zájmům spojeným se zabezpečením obrany na území České republiky. Zvýšené riziko ale platí pro české vojáky, kteří působí v některých muslimských zemích.

V roce 2016 se zvýšil počet zahraničních bojovníků takzvaného Islámského státu, kteří se vrací do

Evropy. „Vliv na radikalizaci muslimů v Evropě má také vlna islamofobie, která se rozšířila během uprchlické krize v roce 2015," uvedli zpravodajci. Dodali, že na této vlně se nesou extremistické politické strany, které svými islamofobními prohlášeními legitimizují ideologii radikálních islamistů, kteří poukazují na to, že je evropská většinová společnost vždy diskriminovala. „Nepřiměřená politická reakce některých států tak nepřímou může zvýšit počet zradikalizovaných muslimů v Evropě," dodalo Vojenské zpravodajství. ČTK

Šance pro Tebe se zapojila do evropského projektu

Od letošního října organizace Šance pro Tebe získala významnou finanční podporu pro svou další činnost v sociálně vyloučených lokalitách na Chrudimsku. Vznikl totiž projekt s názvem „Komplexní podpora ohrožených rodin v lokalitách Chrudim, Prachovice, Hrochův Týnec a Chrast", který podporuje Evropská unie v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Projekt, v němž sociální pracovníci Šance pro Tebe celistvě pomáhají rodinám z vyloučených lokalit, potrvá do konce září roku 2020.

Vyloučené lokality na Chrudimsku jsou místem, kde se dobře nežije ani rodinám s dětmi, ani blízkým obyvatelům většinové společnosti. Problémy, se kterými se každý den potýkají, ať jedni nebo druzí zmínění obyvatelé, nelze brát na lehkou váhu a už vůbec je nelze vidět černě nebo bíle.

„K neoddiskutovatelným trápením obyvatel ve vyloučených lokalitách patří nezaměstnanost. S ní se samozřejmě velice úzce pojí finanční zátěž a často i chudoba. Dalším výrazným problémem je malý zájem rodičů o vzdělání jejich dětí," vyjmenovává pouze některé z tíživých situací Sophia Dvořáková, ředitelka organizace Šance pro Tebe.

Zmíněné neduhy jsou však jenom zlomkem veškerých trápení obyvatel ve vyloučených lokalitách. Mnohé z nich pramení z prostého faktu, že lidé si neví rady s těmito tíživými situacemi.

Jedno z řešení, ne však jediné, a pomocnou ruku nabízí sociální pracovníci Šance pro Tebe z Chrudimi. Ti totiž už několik let fungují ve vyloučených lokalitách Chrudimska (Chrudim, Prachovice, Heřmanův Městec, Chrast či Čankovice) jako průvodci rodin i jednotlivců. Od loňského roku se zapojují do práce a pomoci i oblastní poradci, kteří pocházejí přímo z vyloučených lokalit a jsou pomyslnou spojkou mezi vyloučenou lokalitou, sociálním pracovníkem a většinovou společností.

Jak vypadá konkrétní pomoc

Už několik let se ve vyloučených lokalitách pracuje na aktivním vyhledávání potřebných klientů a pomoci přímo v jejich rodinách. V následujících třech letech tomu nebude jinak. „Víme, že pokud naši práci podpoříme celou rodinu a začneme řešit problémy komplexně, tak se nám snáze pomáhá a výsledky přicházejí mnohem rychleji," uvádí Sophia Dvořáková.

Konkrétní pomoc tak přichází při hledání vhodného bydlení pro rodiny s dětmi, zaměření se na zvýšení kvalifikace a pomoci při hledání stálého zaměstnání. Zcela prakticky se pak na setkání s obyvateli vyloučené lokality hovoří o hospodaření s financemi a řešení problémů s dluhy.

Ve všech těchto činnostech významně pomáhají také oblastní poradci. „Jsou to lidé, kteří pocházejí přímo z vyloučených lokalit a pro místní jsou autoritami. Jako první navazují kontakt s klienty a jsou již tak vyškolení, že dokáží významně pomáhat sociálním pracovníkům," vysvětluje Marie Sixlová, projektová asistentka Šance pro Tebe.

Pomoc se vzděláním je ušitá na míru nejmenším, i jejich maminkám

Předškolní příprava nejmenších obyvatel si ve vyloučených lokalitách žádá zcela speciální a velmi citlivý přístup. „Co se týká přípravy předškoláků, tak už několik let vedeme v lokalitách tak zvanou Předškolku. Za nás je to ověřený způsob, jak pomoci malým i rodičům se zorientovat v tom, jak to ve školce i ve škole chodí. Hlavní ale je, že se nám daří odstraňovat bariéry a strachy z komunikace se školou, a to na obou stranách. Jak u rodičů, tak i u pedagogů," vysvětluje Eva Jerusalemová, pracovníce Šance pro Tebe a pedagožka z „Předškolky".

Odborné kulaté stoly mají podpořit komplexní pomoc ve vyloučených lokalitách

Velmi zajímavou aktivitou, která vzniká také v rámci projektu Evropského sociálního fondu „Komplexní podpora ohrožených rodin v lokalitách Chrudim, Prachovice, Hrochův Týnec a Chrast", jsou kulaté stoly pro odbornou veřejnost.

„Máme v plánu se jednou za tři měsíce setkat spolu se zástupci Úřadu práce v Chrudimi, Odborem sociálních věcí v Chrudimi, školskými zařízeními a samozřejmě také s představiteli obcí, kde se vyloučené lokality nacházejí," vyjmenovává Sophia Dvořáková. „Myslím si, že se všichni shodneme na tom, že odbornou pomoc ve vyloučených lokalitách je nutné nějakým způsobem koordinovat, vědět o sobě navzájem a tím velmi zefektivnit naši práci. Abychom mohli hovořit o komplexnosti podpory ohrožených rodin, je třeba tuto podporu poskytovat po dohodě a ve spolupráci se všemi spolupracujícími subjekty," uzavírá Sophia Dvořáková.

U kulatého stolu tedy mohou zaznívat rozdílné názory a úhly pohledu na problematiku klientů z vyloučených lokalit. Podstatné ale je, aby přítomní dokázali najít ve spektru názorů východisko a plán pro spolupráci.

Tisková zpráva Šance pro Tebe

říjen – prosinec 2017

Volné vstupy do výstav 28. října 2017
na Den vzniku samostatného Československého státu.

Všechny programy se konají v Muzeu romské kultury,
není-li uvedeno jinak. Změna programu vyhrazena

Muzeum romské kultury, s. p. o.
Bratislavská 67, Brno
+420 775 407 065 / +420 775 972 782
propagace@rommuz.cz
facebook.com/muzum.romske.kultury

rommuz.cz

muzeum

romské

m r k

kultury

stálá expozice

Příběh Romů

Dějiny Romů od starověké Indie až po události II. světové
váleky a současnost.
Možnost komentovaných prohlídek v ceně vstupného
po předchozí domluvě.

přechodné výstavy

13. 10. 2017 – 25. 2. 2018

Bez nenávisti? / HateFree?

Vernisáž: 12. 10. 2017 17:00

Výstava Bez nenávisti? navazuje na projekt HateFree rea-
gující na nárůst nenávistných postojů vůči menšinám v ČR
a výstavu Hatefree? v Centru současného umění DOX v roce
2016. Její současná podoba se zaměřuje na romskou menšinu.

Vystavující umělci: Ivanka M. Čonková, Magda Fabiańczyk, Kundy
Crew, Lukáš Houdek, Milan Kohout, Michaela Pospíšilová Králová,
Tamara Moyzes, Csaba Nemes, Romane Kale Panthera, Tomáš
Rafa, Moje Ralsko, Franceska a Sára, Richard Wiesner
Kurátorka: Zuzana Štefková

Doprovodný program k výstavě:

22. 10. 2017 15:00 Nedělní dílna k výstavě
26. 10. 2017 16:00 Komentovaná prohlídka s kurátorkou
15. 11. 2017 18:00 Filmová projekce a moderovaná diskuze
ve spolupráci s festivalem Mezipatra
26. 11. 2017 15:00 Nedělní dílna k výstavě
30. 11. 2017 16:00 Komentovaná prohlídka s kurátorkou
10. 12. 2017 15:00 Výšivkářský workshop s aktivistickou
skupinou Kundy Crew

3. 11. 2017 – 28. 1. 2018

Vesmír je Černý / O kosmos hino kalo

Vernisáž: 2. 11. 2017 18:00

Dětská vernisáž: 2. 11. 2017 16:00

Moravská galerie – Místodržitelství palác, Moravské nám. 1a

Umělecký projekt Ladislavy Gažiové konstruuje chronologický pří-
běh romského umění na základě sbírkových fondů Muzea romské
kultury. Osvobozuje tento vizuální materiál z bezčasí, do kterého
jej zvykově vřazují stereotypně nadužívané kategorie insitní umění
nebo Art Brut. Naopak zdůrazňuje formální a stylové momenty tvor-
by, které mají filiace k „obecným“ dějinám umění a vyhledává vazby
ke konkrétním společensko-empirickým fenoménům v historii
Romů. Historický čas, formální proměny a angažovaný obsah tvoří
trojici vektorů, která v interpretaci Ladislavy Gažiové rozbíjí do-
savadní monolit selankovitěho pohledu na romské umění. Součástí
výstavy je prezentace výsledku uměleckého symposia (5. setkání
romských umělců), které autorka vedla v září letošního roku v Brně
v Muzeu romské kultury. Výstavní projekt je výsledkem spolupráce
Moravské galerie s Muzeem romské kultury.

Kurátoři: Ladislava Gažiová, Ondřej Chrobák

Doprovodný program k výstavě:

8. 11. 2017 17:00 Komentovaná prohlídka s kurátorkou
7. 12. 2017 17:00 Čtení z romské literatury a křest Bulletinu
Muzea romské kultury
Místodržitelství palác – Art Mapa

veřejné akce

25. 10. 2017 18:00

Ozvěny Romfestu – filmový a hudební večer nejen pro pamětníky

Na pamětnickém večeru, při projekci archivních filmů a fotografií,
budeme společně vzpomínat na I. ročník světového festivalu
Romfest (1990). Součástí večera bude koncert Antonína Gondolá-
na. Společenská událost bude spojena s vyhlášením a předáním
Ceny Muzea romské kultury za rok 2017.

Akce se koná za finanční podpory statutárního města Brna

B R N O

Ceník inzerce:

celá strana (rozměr 26×40) – 5 000 Kč

1/2 strany (rozměr 26×20 nebo 40×13) – 3 500 Kč

1/4 strany (rozměr 13×20) – 1 500 Kč

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakování 25 %. Žádosti o inzerci posílejte na: holomkova@srnm.cz

Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00

tel.: 545 246 673 www.srnm.cz

číslo účtu: 27-488570217/0100

Společenství Romů na Moravě
Romano jekhetaniben pre MoravaVydávání Romano hangos
podporuje Ministerstvo kultury ČR

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky.

Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154. Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor)
romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Jan Horváth-Döme, Karel Holomek. Sazba: Radim Šašinka. Elektronická verze: www.srnm.cz.
Redakční rada: Roman Čonka, Prešov; Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora
Antonová, Brno; Margita Racová, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhangos@volny.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010.

Tiskne: Samab press group, a.s, Cyrillská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.

Dávné vzpomínky

Marnost nad marností, ale jak krásná...

Karel Oswald

Karel Oswald: Dávné vzpomínky

„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru
sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „ten příběh je pravdivý od první do
poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil někte-
rá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!“

Knihu je možno objednat na adrese redakce nebo na holomkova@srnm.cz
Cena 100 Kč + poštovné